

dition, opdagede man i et forfaldent Hus en sand Skat, bogstaveligt taget begravet i Snavs — gemt og glemmt. Det var en stor Mængde Bronzesager med figurlige Fremstillinger, dels plastisk udførte, dels Plader med Billeder i højt Relief; de sidste havde oprindelig tjent til dekorativ Søjlebeklædning i Kongens Palads. Der kendes nu i alt 2400 Oldsager fra Benin, omfattende 64 Typer. Det er mest Bronzegenstande, men ogsaa Udskræinger i Elfenben o. l. Ved Forf.'s Initiativ blev det meste erhvervet af Museet i Berlin, men ogsaa i andre tyske Museer, i Leiden og i England findes store Samlinger. Nogle faa, udmærkede Stykker opbevares i vort Nationalmuseum.

Alle disse Benin-Sager har Forf. udførligt behandlet og gjort tilgængelige for videre Studium ved et overvældende rigt Billedmateriale. Vi ser, at der her er Tale om en virkelig Kunst og om en Støbeteknik — *à cire perdue* —, der kan staa Maal med det bedste, europæiske Arbejde. Ved Siden af den kunstneriske Værdi har disse Sager imidlertid en meget stor, kulturhistorisk Betydning. De er, som Forf. siger, med deres Afbildinger ligesom et stort, etnografisk Pragtværk, der med næsten fotografisk Troskab viser os Benin-Negrene i det 16. og 17. Aarhundrede. Vi finder saaledes paa dem Eksempler paa den kulturelle Indflydelse, som ikke blot det gamle Ægypten, men ogsaa Oldtidens klassiske Lande har udøvet i disse afsides Egne: Sahara har trods alt aldrig været nogen helt uoverstigelig Skranke.

Men nu Problemet om disse mærkelige Sagers Oprindelse! Det har været hævdet, at ikke blot Teknikken, men endog selve Kunstneren skulde have været fremmed i Benin. Forf. slaar derimod fast, og med god Grund, at i hvert Fald er Sagerne fremstillet i Landet selv og af dets egne Børn. Det kan ses allerede deraf, at Negrenes Dragter og Prydelser altid er rigtigt opfattede, mens de afbildede Evropæeres Udstyr er misforstaaet og urigtigt gengivet. I øvrigt lader imidlertid Forf. Spørgsmaalet om Teknikkens Oprindelse staa aabent. Den samme Teknik er kendt baade fra Ægyptens og Babylons Oldtid og er altsaa ældgammel. Hvornaar og hvorledes den er naaet til Benin, kan ikke siges. Systematiske Udgravninger i Benin og i Naboriget Yoruba kan maaske givet Svaret.

Forf., og med ham alle Etnografer, haaber, at de ikke maa lade vente for længe paa sig.

• Kaj Birket-Smith.

„Altitude and Health“, by F. F. Roget. London 1919. Constable & Company Ltd.

Forfatteren, der er Professor ved Universitetet i Genève, giver i ovennævnte Værk en videnskabelig Fremstilling af Klimaets Virkninger paa de levende Væsener, især Menneskene, i store Højder. Han er Alpønist og har væsentlig taget sine Observationer i Schweiz's Højegne, men kommer ogsaa til Sammenligning ind paa andre Højegne paa Jorden, saaledes Himalaya, Mexico, Canariske Øer, Corsica, Sardinien, Anatolien, Madagaskar etc., ligesom han behandler Luftfarter pr. Ballon og Aero-plan. I det 186 Oktavsider store Værk gives en interessant Udredning af, hvorledes Kulde, Varme, tør og fugtig Luft samt det formindskede Lufttryk virker paa Mennesket i forskellige Højder, og ikke alene i fysisk Henseende, men ogsaa i aandelig. Han fremhæver bl. a., hvorledes den store Stilhed i Højegnene gør sin Indflydelse gældende, hvorledes de forskellige Belysningsforhold virker gunstig eller ugunstig paa Organismerne, og om hvorledes den forskelligt sammensatte Luft i forskellige Højder indvirker paa Blodet og derigennem paa Befindendet. Et Organ, som Forfatteren ved denne Lejlighed ikke kan undgaa at komme ind paa, er Lungerne, deres Virksomhed og Sygdom. De forskellige meteorologisk—klimatologiske Faktorer kan alle udmaales ved matematisk Nøjagtighed; men vil man have deres Indflydelse paa den menneskelige Organisme, maa man regne med Tilpasning til hvert Individ for sig, d. v. s. de forskellige Individer har hver deres Højde etc., hvori de befinder sig bedst. Forfatteren mener saaledes, at han er en 6000 Fods Mand. Anmelderen, der har levet i længere Tid i forskellige Bjærgegne i flere Verdensdele, er af den Mening, at han mindes at have befundet sig bedst i 18000 Fods Højde i Darvas Bjærgene i Centralasien, men at man deraf ikke kan udlede, at han altid vil befinde sig bedst i denne Højde, hvor Blodet er meget tilbøjeligt til at pible ud ved Neglene, Ørene, og hvor Huden ellers er tynd. Den Højde med dens særlige klimatologiske Forhold, man befinder sig bedst i, vil sikkert variere meget fra Tid til anden efter Individets Forhold. De meteorologisk—klimatologiske Forhold er de givne, og det gælder da om for hvert Individ paa et givet Tidspunkt og søge dem, der passer for ham. Forfatterens Udredninger er i hvert Fald interessante at følge.

Ole Olufsen.